

baptist.dk

1

Er det OK?

2021

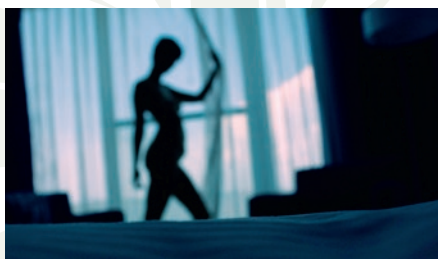
Indhold – Er det OK?

3 Er det ok?

– leder

4 Sex i Det nye Testamente

– hvad står der – ikke?

7 Når seksualitet bliver til skam

– skyld, skam og tilgivelse

10 En verdensleders fald

– om Bill Hybels fra Willow Creek

12 Hvad med kærligheden?

– hvorfor er det så svært

14 Den svære samtale

– hvordan taler man med de unge

18 Den vigtige samtale om køn, sex og kærlighed

– spørgsmål til dialog

20 Giv kroppen stemme

– om valg

23 Befriende bøn

– serie om bøn

24 At tjene menigheden i fællesskab

– portræt af Moses Lal Bawi Peng

26 BaptistKirkens Fælleserklæring

– inspiration fra Sindal

27 Navne

27 Fællesskab med Jesus – og hinanden

– fastematerialet 2021

28 Kristendom, Kultur og Kommunikation

– serie om teologiske uddannelser

30 Har du en menighedsplanter i maven?

– nyt projekt om menighedsplantning

32 Jeg har savnet at kunne kalde mig præst

– portræt af Benny Klarholt

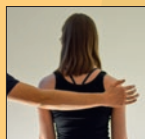

34 Min kone er ikke længere min cykel

– om parrelationer i Burundi

36 SoMe rapport fra en novice

– klumme

Forsiden:
[📷] Gitte Elleby

Udgivet af Baptistkirken i Danmark
Nummer 1, 2021 – 168. årgang

Udgivelsesdatoer og deadlines

Nr. 2: 29. april. Deadline 22. februar

Nr. 3: 16. juli. Deadline 17. maj

Nr. 4: 1. oktober. Deadline 2. august

baptist.dk kan læses på www.baptist.dk.
Følg også bladet på Facebook.

Bladet kan modtages som lydfiler på CD ved henvendelse til Sekretariatet.

Redaktion

Hanne Kiel, ansvarshavende redaktør

tlf. 3190 8190, hanne_kiel@hotmail.com

Vibeke Dalsgaard, tlf. 2262 8839, sortebaervej5@gmail.com

Jamie Cunningham,

tlf. 6089 1441, jamielynn.cunningham@yahoo.com

Lone Møller-Hansen, tlf. 2347 4015, lone@baptistkirken.dk

Renathe Zimmermann,

tlf. 6165 2656, ivrezimmermann@gmail.com

Gitte Elleby, redaktionssekretær

tlf. 2299 0424, gitte@baptistkirken.dk

Oplæser og ansvarlig for lydudgaven på CD: Ole Engel

Er det OK?

Vi taler ikke meget om køn, kærlighed og seksualitet, men det er kommet for at blive. Samfundets udvikling fordrer, at vi begynder at tale om det – også i menighedens fællesskab.

[≡] Hanne Kiel

[📷] Gitte Elleby

Vi har altid haft en holdning til seksualitet. I 1921 var man – i menighederne og udenfor – enige om, at seksuelt samliv hørte ægteskabet til. Og fandt det sted udenfor, var det syndigt. Det førte til sociale katastrofer – især for kvinder – og massiv fordømmelse, ofte også udstødelse af menigheden. Derved svigtede fællesskabet sårbare mennesker.

I 2021 har det sekulære samfunds syn på køn, krop og seksualitet flyttet sig. Det har holdningerne i menighederne også, men vi taler ikke om det. I årtier har vi tiet, for det var det nemmeste, men vi er nødt til at tale med hinanden om seksualitetens plads i et moderne menneskes liv, for vi lever alle i menigheden – men også i det sekulære samfund.

Er der grænser?

Hvad to voksne, ligeværdige mennesker frivilligt gør med hinanden, kan aldrig blive andres – heller ikke menighedens – anliggende. Men efter-

årets afsløringer af grænseoverskridende seksualiseret adfærd i arbejds- og magtrelationer viser et himmelråbende behov for respektfulde, ansvarsbevidste normer, der giver plads for gensidig tiltrækning, men også sætter grænser for den enkeltes opførsel.

Som kristne er vi kaldet til at være en mod-kultur i verden. Vi er kaldet til at gøre Guds riges normer til virkelighed i et moderne samfund – også i forholdet mellem kønnene og på det seksuelle område. For at kunne det, må vi udfordre hinanden til at definere Guds riges normer for seksualitet, kærlighed og køn. Vi må tale med hinanden for at komme til klarhed over, hvordan vi udlever vores seksualitet med udgangspunkt i et næstekærligt værdigrundlag.

Grafisk design: pedersen & pedersen
Trykkeri: Jørn Thomsen Elbo
Oplag: 2.800

baptist.dk er Baptistkirken i Danmarks kirkeblad og kan sendes til alle med tilknytning til en baptistmenighed.

Artikler er ikke nødvendigvis udtryk for Baptistkirken i Danmarks eller redaktionens holdning. Idéer, artikelforslag og digitale billeder modtages gerne.

Baptistkirken i Danmark
Sekretariatet
Lærdalsgade 7, st.tv., 2300 København S
Tlf. 3259 0708 – mandag-fredag kl. 9-12
E-mail: info@baptistkirken.dk
Hjemmeside: www.baptistkirken.dk

Henvendelse om adresseændring til din lokale menighed.
Dødsfald og nye medlemmer indberettes til Sekretariatet.

Gaver til baptist.dk: Kan indbetales på 3201 10042879 eller MobilePay 90519
mærket »baptist.dk«. Gaver er fradragsberettigede efter gældende regler.

Sex i Det Nye Testamente

Sex og synd er ikke identisk i kristendommen. Jesus er i dogmatikken syndfri.
Men det er ikke det samme som, at han er sexfri.

» I inkarnationen blev Gud ikke en ›man‹, men en mand, der spiste og drak med de mennesker, han mødte. «

[≡] Poul Joachim Stender

[📷] John Mark Kuznetsov
og Roberta Sorge – Unsplash

Den sexfjendtlige fortolkning af de bibelske skrifter har gjort Jesus til en seksuel asket uden at have belæg for det. Det Nye Testamente er nemlig fuldstændig tavs om Jesus' seksualitet. Det nævnes ikke, om han er gift eller ugift eller enkemand.

På et kirkemøde i Chalkedon i 451 besluttede konciliet, at Kristus havde to naturer. Han var sand Gud og sandt menneske – uadskilleligt forenet – men uden at skellet mellem Gud og menneske blev ophævet. Grunden, til at man slog dét fast på kirkemødet, var et kætteri ved navn *doketismen*. Adskillige kristne mente nemlig, at Jesus kun var sand Gud. I stedet for to naturer havde han én, den guddommelige. Hans menneskelighed var tilsyneladende. Men selv om det blev slået fast med et dogme, at Jesus var både sand Gud og sandt menneske, havde man besvær med at forestille sig ham med det, der bestemt også hører til det sandt menneskelige: Nemlig den seksuelle drift.

» I modsætning til andre mænd på den tid behandlede Kristus kvinder med værdighed og respekt. «

Var Jesus single eller gift?

Der har været et hav af argumenter for, at Jesus var single:

- Han var for fattig til at gifte sig.
- Jesus og hans disciple var ikke inspireret af de gammeltestamentlige profeter, der giftede sig, men af de samtidige græske kynikere, der levede i stor fattigdom og ikke giftede sig.
- Jesus' mission var så omfattende, at den fuldstændig udelukkede både ægteskab og familie.

Men man kan med lige så god ret hævde, at Jesus var gift:

- Det har nok været en selvfølge, at en jødisk mand, og i særdeleshed en rabbi som Jesus, var gift.
- Ægteskab og forplantning var i den jødiske tradition ikke en mulighed. Det var en religiøs forpligtelse.
- Kvinderne er ofte navnløse i Bibelens patriarkalske samfund, og det er måske derfor, at Kristus' evt. kone ikke bliver omtalt. Hvis Simon Peters svigermor ikke havde fået høj feber, som Jesus hjalp hende af med, ville ingen have vidst, at Jesus' mest fremtrædende disciple var gift.

Atypisk forhold til kvinder

I modsætning til andre mænd på den tid behandlede Kristus kvinder med værdighed og respekt. Han angreb ligefrem den uretfærdige jødiske skilsmissemænd for at give dem juridisk ligestilling. Hans disciple undrede sig over, at han talte med en kvinde. Og hans fjender undrede sig over, at han lod kvinder røre ved sig.

Engang spiste han hos en farisæer, og en luder kom ind i huset. Hun havde en krukke fuld af kostbar olie. Hun åbnede den og begyndte grædende at smøre hans krop med den fine olie. Hendes hår må have været langt, for den overskydende olie tørrede hun bort fra hans legeme med sin hårpragt. De forsamlede mænd blev dybt forargede over al den kropslighed, som de var vidne til. Men Jesus kunne den kunst, som også er vigtig i et erotisk forhold: Han kunne tage imod.¹

Maria Magdalene

Evangelierne fortæller også om de mange kvinder, der konstant fulgte ham. Fx Maria Magdalene, Maria, Jakobs og Josefs mor, Zebedæussønnernes mor, Salome, Johanna, Susanna og Tabitha. For slet ikke at tale om Martha og hendes søster Maria, om hvem det →

»» Det Nye Testamente er nemlig fuldstændig tavs om Jesus' seksualitet. ««

→ blev sagt, at Jesus elskede dem. Især har interessen samlet sig om Jesus' forhold til Maria Magdalene. I Det Nye Testamente er der intet belæg for et ægteskabeligt forhold mellem dem. Alligevel kan det ikke udelukkes, at de har været erotisk tætte. Det fremgår måske af en episode efter opstandelsen. Jesus er i den have, som omgiver graven. Her møder han Maria Magdalene. Han nævner hendes navn, og hun rækker tilsyneladende ud efter ham. Måske vil hun omfavne eller kysse ham. I den nuværende bibeloversættelse siger Jesus til hende: »Hold mig ikke tilbage«. Men i de gamle bibeloversættelser lyder ordene: »Rør mig ikke«. ² Det anvendte græske ord for at røre bruges bl.a. om den seksuelle berøring.

Et hav af forestillinger

Det Nye Testaments tavshed om Jesus' seksualitet har givet mulighed for et hav af forestillinger, men et står fast: I inkarnationen blev Gud ikke en »man«, men en mand, der spiste og drak med de mennesker, som han mødte i de israelitiske byer.

Hans fætter Johannes Døberen fastede, og der var en begravelsesstemning over hans syn på livet, men over Jesus' liv var der bryllupsstemning. Han deltog i bryllupper, og hans lignelser var fulde af billeder fra gode bryllupsfester.

Det er bedøvende lige meget, om han var ugift eller gift eller enkemand eller homoseksuel eller biseksuel. Han må, som sand Gud og sandt menneske, have været et erotisk væsen.

Sex og spiritualitet udelukker ikke hinanden. Sex bliver faktisk endnu smukkere, både fysisk og åndeligt, når man som kristen tør tænke den tanke, at Guds søn sikkert også havde det. Når han kan følge den troende ind i døden, kan han vel også følge den troende ind i den orgasme, som franskmændene kalder »den lille død«.

»» Over Jesus' liv var der bryllupsstemning. ««

Poul Joachim Stender

- sognepræst i Kirke Saaby-Kisserup pastorat på Midtjylland fra 1983 afbrudt af en periode som præst i Los Angeles ved *Danish Lutheran Church* 1996-2000
- har været tilknyttet DR-kirken, del af præsternes kriseberedskab og feltpræst
- rejseleder og forfatter til bl.a. »Stop op – fjumreår for voksne«, »Jesus Trip – Pilgrimsguide til Israel og Vestbredden« og »Med Gud i sengen«

1 Lukas-evangeliet kap. 7, vers 38-50

2 Johannes-evangeliet kap. 20, vers 11-18

Når seksualitet bliver til skam

For nogle år siden sad jeg sammen med en kvinde og drak kaffe på en café. Hun havde bedt om at mødes, da hun havde noget særligt på hjerte. Det viste sig, det handlede om sex.

[≡] Sara Palmqvist Gaarn-Larsen

[📷] Maru Lombardo og Henri Pham – Unsplash

Kvinden og hendes forlovede var kristne og kom fast i en kirke. Nu var de kommet til at gå i seng med hinanden, og det havde hun det rigtig svært med. Hun var så fyldt af skam, at hun næsten ikke kunne være i sig selv.

Da hun fortalte mig det, var det tydeligt, at hun forventede en bestemt reaktion. Hun så mig ind i øjnene, afventende den dom, der ville bekræfte hendes skyld og skam. Men i stedet blev jeg ked af det på hendes vegne. Jeg syntes, det var synd for hende og hendes forlovede, at deres fælles seksualitet skulle begynde med skam. At det, som Gud havde givet dem begge som noget fantastisk smukt, nu var gået hen og blevet til noget, der skulle gemmes væk.

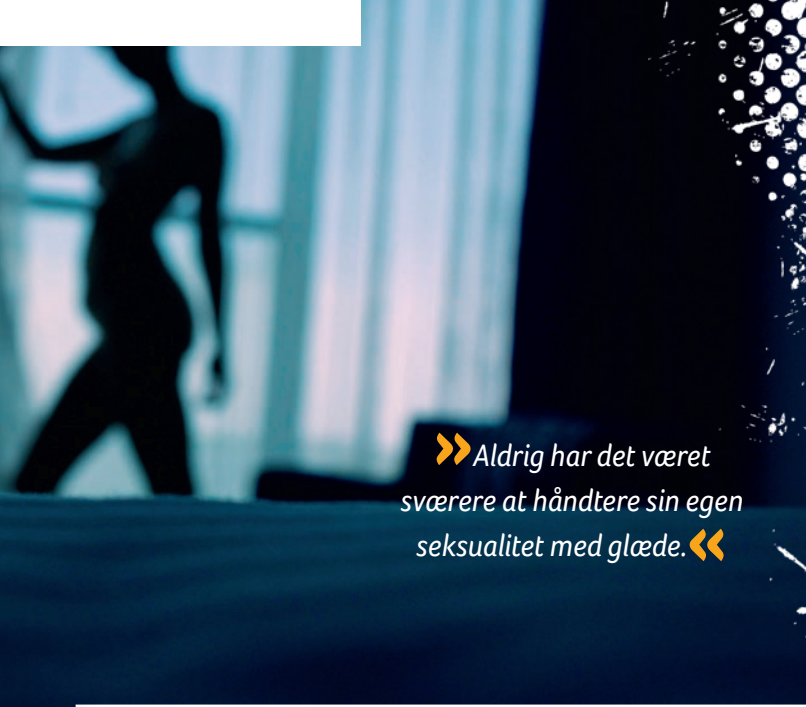
Skyld og skam

Deres situation er ikke unik. Mange kan nikke genkendende til at komme til at træde ved siden af, når det kommer til deres seksualitet. Det sker ikke kun gennem sex før ægteskabet. Afhængighed af porno, utroskab og urealistiske kropsideal er også måder, hvor fristelsen tager over.

Det er blevet en betingelse for det at være et seksuelt menneske, at skyld og skam er faste følgesvende. Aldrig har det været sværere at håndtere sin egen seksualitet med glæde, for fristelserne og højtråbende gudsforladte budskaber om det perfekte kropsideal står i kø for at få vores opmærksomhed.

Skabt med et køn

Seksualiteten er med til at skabe rammen for vores liv. Jeg er født som et bestemt køn. I det henstår en række fantastiske egenskaber, →

»» Aldrig har det været sværere at håndtere sin egen seksualitet med glæde. ««

→ som er med til at berige mit og andres liv. Der ligger en stor skat i at kunne glæde sig over de ting, Gud har velsignet mig med i kraft af mit køn.

Ligeledes har Gud skabt os til at leve sammen som elskende, hvor kærligheden bekræftes, og hvor vi skaber liv. Familier eksisterer som et resultat af den seksuelle kærlighed, der opstår mellem mennesker. Der ligger en overflod af velsignelser og rigdomme i vores seksualitet. Men med velsignelsen følger også et ansvar.

Den skrøbelige seksualitet

Seksualiteten er skrøbelig og går let i stykker. Det gør ondt, og skyldfølelsen er svær at bære rundt på. Derfor reagerer vi oftest på en af to måder. Den første er det, jeg omtalte ovenfor med kvinden på caféen. Vi bliver så tynget af

skyld og skam, at vi får lyst til at gemme os væk. Det er en almindelig reaktion på smerten af en brudt seksualitet.

Den anden reaktion er helt modsat. Man begynder at komme med argumenter for, hvorfor det er Guds ord, den er gal med: »Gud har jo givet mig min seksualitet, og det giver mig ret til at nyde den; »Man kan jo ikke forvente, at jeg kan leve op til det« og »Det er gammeldags opfattelser, som ikke passer ind i dagens samfund«. Når den skamfyldte seksualitet bliver for svær at være i, skubber vi det væk ved at gå i forsvar på en måde, så vi ikke

»» Vi overfører vores egen fordømmelse på Gud. Hvorfor skulle han dog tilgive mig? ««

behøver skamme os. I værste fald vælger man at søge væk fra kirken, fordi det blot er en påmindelse om ens egen skyld. Her får synden lov til at skille os fra Gud.

En tredje mulighed

Men der findes en tredje mulighed, som tager sit udgangspunkt i tilgivelsen. Her vælger jeg at se min synd i øjnene ved at tage ansvar for den og lære af den. Gud ønsker ikke, at vi skal leve i skyld og skam, men ved at lægge det foran korset får jeg en ny chance for at lære af mine fejl og samtidig blive mødt med tilgivelse. Gud er optaget af hjertet – ikke af synden. Han véd, hvad det gør ved os, når vores seksualitet rammes af skam. Men vi overfører vores egen fordømmelse på Gud. Hvorfor skulle han dog tilgive mig?

Det er svært for os at forstå omfanget af den kærlighed, Gud tilbyder os – særligt når vi synes, vi ikke fortjener den – men Paulus skriver: »Jeg beder om, at I virkelig må kunne forstå Kristi kærlighed, der overgår menneskelig fatteevne, så I fuldt ud kan opleve alt det, Gud har til jer«¹. Gud kan genoprette den brudte seksualitet, hvis vi giver ham lov. Ved at bede om tilgivelse for det, som jeg skammer mig over, sættes jeg fri til at nyde at være et seksuelt menneske. Men det kræver, at jeg også viser mig selv nåde.

Vores egen værste dommer

Indimellem møder jeg mennesker, der synes at opleve, at Guds tilgivelse ikke har ændret

»» Der ligger en overflod af
velsignelser og rigdomme i vores
seksualitet. ««

noget for dem. At det ikke gjorde en forskel at bede over det, som de ønskede at blive tilgivet for. Men svaret er åbenlyst. Vi er vores egne værste dommere. Vi er gode til at holde fast i vores fejltagelser, og med tiden udvikler det sig til at blive en tung rygsæk fyldt med store sten af skam, som hæmmer vores liv.

Guds tilgivelse kan sætte os fri, men hvis man holder sig selv fanget, vil seksualiteten stadig lide under vores egne stramme regler, og dermed skabe en legeplads for skammen. Vi må nægte at lade skyld og skam overtage vores krop og identitet og i stedet tilgive os selv for det, når vi snubler over fristelserne. Gud kan give os styrken til denne tilgivelse. Derigennem kan han vise os de rigdomme, vores seksualitet rummer.

»» Vi er vores egne værste
dommere. Vi er gode til at holde fast
i vores fejltagelser. ««

Sara Palmqvist Gaarn-Larsen:

- uddannet som lærer
- selvstændig foredragsholder og skribent indenfor seksualitet og køn
- se også: www.letstalkaboutsex.dk

En verdensleders *fald*

Der gik chokbølger igennem hele verdens kirkeliv, da *Bill Hybels* fra *Willow Creek-kirken* i USA i 2018 blev beskyldt for krænkende adfærd.

[≡] Søren Würtz

[📷] Willow Creek

Den verdenskendte præst Bill Hybels var synonym med Willow Creek-kirken i USA. Han blev i 2018 beskyldt for krænkende adfærd. Det er endnu ukendt for offentligheden, i hvilken »sværhedsgrad«. Men det var et chok helt personligt og for alle os, som i vores GLS-samarbejde har været i relation med Bill Hybels gennem hans tjeneste som topleder, præst og inspirator.

Som konsekvens af de offentlige beskyldninger blev presset på Bill Hybels og hans troværdighed så massivt, at han måtte tage sin afsked fra alle betroede roller som præst og leder i Willow Creek Community Church og Willow Creek Association (GLS). Willow Creek Association har efterfølgende skiftet navn til Global Leadership Network.

»» *En uvildig undersøgelse har siden påvist, at der er hold i flere af beskyldningerne.* ««

Willow Creeks bestyrelse satte en intern undersøgelse i gang, som blev mødt med mistillid. En uvildig undersøgelse har siden påvist, at der er hold i flere af beskyldningerne. Daværende ledende præstekolleger, som var i tæt samarbejde med Bill Hybels, valgte også at stoppe deres tjeneste – ikke i loyalitet med Bill Hybels, men bl.a. på grund af mistilliden til den daværende bestyrelses håndtering af den kritiske situation.

En ny begyndelse

Bestyrelsen trådte tilbage, og der blev valgt en helt ny. Kirken har fået en »ny begyndelse«. Den nye bestyrelse har taget sig god tid til at etablere et nyt præsteteam, og først i juni i år tiltrådte den nye seniorpastor, som hedder Dave Dummitt.

Bill Hybels eftermæle har på ingen måde den positive og eftertragtede værdi, som han paradoksalt nok selv har undervist om bl.a. på GLS. Bill Hybels var anset som topleder og begik sig i et globalt netværk af topledere på tværs af alle typer af brancher, kirkeligt som kommercielt. Jeg oplever mange, som anerkender det kirke- og ledelses-»imperium«, han har formået at bygge op, og som sam-

tidig er voldsomt skuffede over den katastrofale afslutning lige inden, han skulle give »stafetten« videre til en ny seniorpræst.

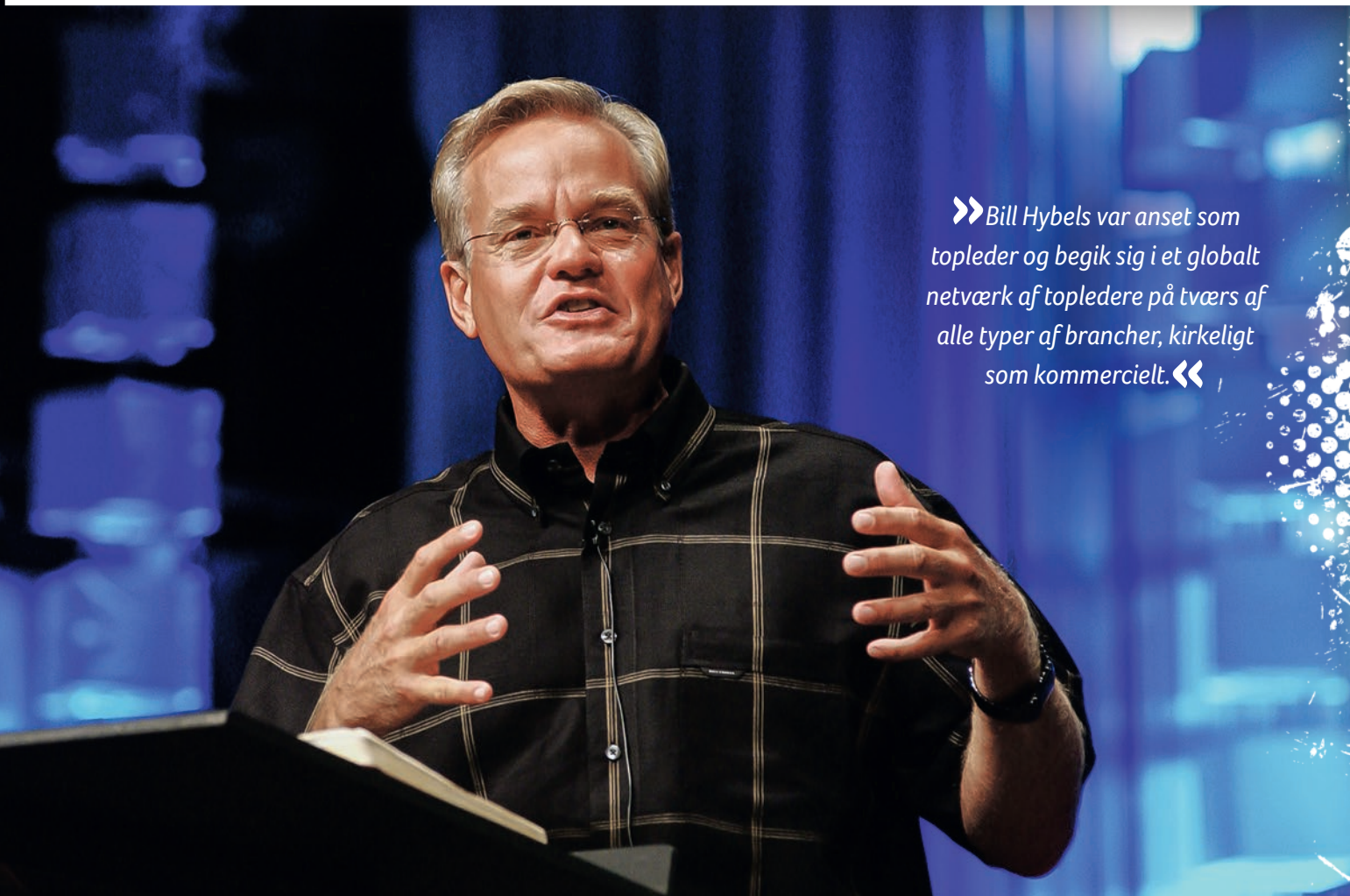
Gud bruger uperfekte mennesker

Personligt og med Guds ord som ballast er jeg overbevist om, at Bill Hybels fortsat er i Guds gode hænder. Men hans kritisable adfærd har haft drastiske konsekvenser for hans liv og for rigtig mange mennesker i hans sfære. Gud bruger uperfekte mennesker på måder og med en timing, vi nok aldrig helt forstår. Bill Hybels undervisning har vi liggende i vores GLS-arkiver og hans undervisningsmateriale bliver stadig efterspurgt.

Bill Hybels eftermæle er på niveau med David og Salomon, begge kendt fra Det Gamle Testamente. Deres adfærd var ikke forbilledlig i vores kultur, men deres nedskrevne beretninger, salmer og lovprisninger lader vi os stadig inspirere af i dag som Guds levende ord på trods af deres menneskelige tilbøjeligheder. Der er ikke mange, der reelt ved, hvor og hvordan Bill Hybels har valgt at fortsætte sit liv.

Færre deltagere i GLS

Donald Trump kan åbenbart som præsident

»» *Bill Hybels var anset som topleder og begik sig i et globalt netværk af topledere på tværs af alle typer af brancher, kirkeligt som kommercielt.* ««

slippe afsted med nedsættende tale og med beskyldninger om krænkelse. Det kan en topleder og seniorpræst med et stort åndeligt og sjæleligt ansvar ikke. Det havde – og skulle også have – en konsekvens, når personligheden i den grad ender med at stå i vejen for troværdighed og integritet i en betroet toppost.

Vi har siden 2018 oplevet et mindre fald af danske deltagere på GLS. Måske er det relateret til Bill Hybels-krisen. Dog har der nærmest ikke været direkte henvendelser til os om, at man frafalder at deltage i den globale GLS-lederkonference på grund af krisen.

Søren Würtz

- har siden 2008 været bestyrelsesmedlem og *Country Leader* for den danske organisation *Global Leadership Network (GLN DK)*, som er udsprunget af den amerikanske megakirke *Willow Creek Community Church* med Bill Hybels som grundlægger og leder gennem 43 år.

The Global Leadership Summit (GLS)

- er en årlig todages lederkonference med et kristent værdigrundlag. GLS afvikles i 124 lande for godt 400.000 globale deltagere.

Hvad med kærligheden?

Hvordan kan det være, at det er så svært at tale om sex og seksualitet – ikke mindst i en kirkelig sammenhæng?

[≡] Jens Christensen

[📷] Oziel Gomez – Unsplash

Hvorfor betragtes det, der har med vores kønsliv at gøre, som syndigt og urent? Er det historisk betinget? På den korte historiske bane var det seksuelle for bare 60-70 år siden ikke samtaleemne i kirkelig sammenhæng. Kun når et ungt par ventede barn før ægteskab, blev det et menighedsanliggende – med alt for mange tilfælde af sårede følelser og brud til følge. Så kom ungdomsoprøret i 1968 med et efterfølgende årti af frigørelse på mange områder – ikke mindst det seksuelle. Siden da har det været let at blive oplyst om snart sagt alt, hvad der har med kønslivet at gøre. Dog ikke lige i kirkens fællesskab.

Mennesket er en synder

På historiens lange bane er udgangspunktet formentlig den bibelske fortælling om det såkaldte »syndefald«. ¹ Her oplever men-

»Som udgangspunkt er jeg ikke synder, men Guds elskede skabning.«

» I stedet for at fokusere på synd, skyld og skam, kan vi fokusere på vores muligheder for at vælge – vælge at tilgive os selv. «

neskene skyld efter overtrædelsen af Guds forbud. Derefter føler de skam over deres nøgenhed. Og endelig bliver de straffet ved at skulle arbejde for føden og have besvær og smerte ved at sætte børn i verden. Det sidste er specielt kvindens problem – men nu var det jo også hende, der var den første til at spise af den forbudte frugt.

Forfatteren Gary R. Renard skriver: »De fleste religioner har altid forsøgt at undertrykke det seksuelle udtryk – indtil det blev tid til at blive gift og lave flere kroppe til kirken, selvfølgelig. At sige til mennesker, at de skal undertrykke deres ubevidste, præprogrammerede ønske, er som at sige til en fugl, at den ikke må flyve.« Og han fortsætter: »Hele tanken, at sex er noget dårligt, er aldrig kommet fra Gud og heller aldrig fra Jesus. Hvis du synes, der er noget galt med sex, kan du lige så godt mene, at der er noget galt med at spise mad. Begge dele er normale aktiviteter for en krop, og enhver ide om det modsatte er helt og aldeles menneskers påhit og ikke åndeligt inspireret.«²

Når det så alligevel er så svært at snakke med vores børn og hinanden om denne selvfølgelig del af vores liv som mennesker, hænger det sammen med, at vi har fået indpodet ideen om, at vi er syndere. Derfra kommer vores tilfredsstillelse ved at se og vide, at der er nogle, der er større syndere, end vi selv er. Og det hænger sammen med et problematisk gudsbillede.

Guds elskede skabning

Gud skaber og har altid skabt ud af kærlighed og uden betingelser. Han kan ikke andet. Så som udgangspunkt er jeg ikke synder, men Guds elskede skabning. Kærlighed må nødvendigvis være betingelsesløs. En sådan kærlighed er det eneste, der kan sætte mig fri. Men friheden giver mig mulighed for at vælge – og så har jeg problemerne. Skal jeg vælge ud fra mine egne behov eller ud fra det fælles bedste? Er den seksuelle dimension af min tilværelse som udgangspunkt et behov, jeg stræber efter og har ret til at få tilfredsstillet? Eller er det en egenskab og noget værdifuldt, jeg gerne vil give til og dele med en partner – uden noget krav om, at det skal modtages?

Mod til forandring

Vi skal have modet til at tage den religiøse historie op til revision. Vi bliver nødt til at erkende, at en betingelsesløst kærlig Gud er uforenelig med en straffende Gud. Det kan

være med til at give os en oplevelse af selv-værd, som 95% af os mangler.

I stedet for at fokusere på synd, skyld og skam kan vi fokusere på vores muligheder for at vælge – vælge at tilgive os selv. For hvis vi ikke kan det, kan vi ikke tilgive andre – af egen erfaring véd jeg, at det kan være vanskelig læring. Og vi må kunne tilgive os selv for at kunne elske os selv. Kan vi ikke elske os selv, kan vi ikke elske andre – betingelsesløst. Hvis vi kan nå dertil, vil vi have en mulighed for at give vores børn og børnebørn et anderledes og bedre udgangspunkt i tilværelsen og i kirkefællesskabet, end vi selv har fået. Og samtalen – også om sex og seksualitet – vil da blive en naturlig følge.

» Hele tanken, at sex er noget dårligt, er aldrig kommet fra Gud og heller aldrig fra Jesus. «

Jens Christensen

• cand.theol., tidligere baptistpræst i Lyngby, Karmelkirken, Aalborg og Aarhus.

1 1. Mosebog kap. 2-3

2 Gary R. Renard: Gud er, Borgen 2006

Den svære samtale

Temaer som ligestilling, seksualitet, kønsidentitet, sex, synd, skam og skyld har det altid været svært at snakke om.

[≡] Marie Bermann Schmidt

[📷] Private

På mange måder er vi mere frimodige i dag, men samtidig er vi stadig bundet af en vis berøringsangst. Derfor har jeg talt med en spejderfører, et forældrepar og en ungdomsleder om, hvordan de hver især forholder sig til disse tematikker, og hvordan de taler med de unge om dem.

En spejder er en spejder

Sarah Basnov er 35 år, tropsfører (4.-6. kl.) for baptistspejderne i Holbæk, og så sidder hun i korpsrådet, som er den øverste ledelse i Danske Baptisters Spejderkorps. Hun siger:

»På den ene side er vi spejdere rigtig gode til at sørge for, at alle deltager i alle opgaver. Og det er ikke sådan, at det kun er pigerne, der står for madlavning eller oprydning i lejren. Vi praktiserer langt hen ad vejen en form for praktisk ligestilling – det er bare ikke noget, vi taler om. En af grundtankerne i spejderbevægelsen er, at alle hjælper til, og alle tager ansvar. Nogen kan noget, andre noget andet.

En spejder er en spejder uanset køn, alder eller erfaring. På den anden side er det nok alligevel sådan, at det oftest er drengene, der hugger brænder – her kunne vi godt være bedre til at få pigerne på banen.«

Plads til alle

»Jeg tror ikke, at vi som spejderførere skal tage initiativ til samtaler om seksualitet og kønsidentitet. Det ville virke utrolig unaturligt, hvis vi hen over lejrålet begyndte at spørge ind til de unges tanker om den slags. Vi er mere optaget af handling fremfor ord. Derfor prøver vi hele tiden at vise, at spejderbevægelsen er en åben bevægelse, hvor der er plads til alle uanset køn, alder og seksualitet. Vi har derfor heller ingen problemer med at have førere, der er

»» *En af grundtankerne i spejderbevægelsen er, at alle hjælper til, og alle tager ansvar. Nogen kan noget, andre noget andet.* ««

»» Derfor prøver vi hele tiden at vise, at spejderbevægelsen er en åben bevægelse, hvor der er plads til alle uanset køn, alder og seksualitet. ««

homoseksuelle – de er der jo ikke som homoseksuelle, men som spejdere. På den måde er vi forhåbentlig med til i praksis at vise de unge spejdere, at de er okay, som de er.«

Spejderens ansvar

»Den internationale spejderbevægelse lægger vægt på »Duty to God, duty to others, duty to yourself« – »Ansvar over for Gud, ansvar over for andre, ansvar over for dig selv«. Deri ligger et klart kald til mig. Derfor tror jeg også,

det er vigtigt, at jeg som spejderfører tør gå ind i en samtale med nogen, der fx oplever at føle skam eller skyld. For mig er skam forbundet med afmagt i forhold til noget, du ikke selv er herre over, fx din seksualitet, og skyld er udtryk for, at du godt ved, at du har handlet forkert. I begge situationer er det vigtigt, at jeg lytter og møder dem uden fordømmelse eller skæld ud og i stedet retleder og viser, at der er andre måder at tænke og agere på, som er sundere for dem selv og deres omgivelser.«

Vi klæder dem på til livet

Merethe og Jordan Sonne er hhv. 46 og 45 år; de tilhører Roskilde Baptistkirke, og så er de forældre til Samuel (18), Sarah (16), Silas (12) og Silke-Maj (1½). De siger:

»Som forældre ønsker vi at udruste vores børn til at tage på deres livsrejse med de rigtige værktøjer i rygsækken. Vi ønsker, at de skal være rummelige og favnende uanset køn, race og kultur; at de skal være tro mod sig selv trods input fra samfundet. Det er i vores hjerter, at de skal sætte Gud først, og derfor begynder vi hver dag med at bede sammen. Vi gør ikke forskel på drengene og pigerne, men vi lægger nok et forskelligt fokus, når vi taler om, hvad de vil stå overfor mht. valg og konsekvenser. De har alle fået at vide, at de efterlader fodspor, hvor de færdes, men det er imellem dem og Gud, hvad de vælger på deres vej. Og så er det vores opgave at støtte, tilgive, bede for og guide dem – både bibelsk og menneskeligt, og både som forældre og som åndelige vejledere.« →

»» De har alle fået at vide, at de efterlader fodspor, hvor de færdes. ««

» De skal være rummelige og favnende uanset køn, race og kultur; at de skal være tro mod sig selv trods input fra samfundet. «

→ Åbenhed er en øvelse

»Vi taler gerne åbent om både ligestilling, seksualitet, skyld og skam. Nogle gange er de åbne for snakken, andre gange er det: »Nej mor, den snak har vi to ikke ...«. Derfor bliver det tit, når de kommer til os, at vi kan nå ind til hinanden. Men det vigtigste er, at vi hele tiden er tilgængelige for samtalen. Livet har givet os en masse erfaringer, og vi tror på, at hvis vi deler dem åbent med vores børn, så kan de lære af os. Fx har vi i samtalen om sex, som vi har haft med vores unge, talt med både vores drenge og pige om, at de skal lære at sætte grænser og være tydelige i dem.«

Den svære samtale er ofte den vigtigste

»Vi er som forældre enige om, at unge i dag har det sværere, end vi havde det, som unge kristne – nok er der mere åbenhed, men der er også flere tabuer. Vi mindes ikke, at der var meget fokus på afholdenhed, alkohol, det at bo sammen før ægteskab, afprøve grænser osv. Men vi var rigtig heldige at have gode ungdomsledere, som turde vejlede og konfrontere os som kærestepar omkring rette valg og livsbane. Derfor er vi også blevet de forældre, som selv taler om de svære emner – selvom vores børn nok vil sige, at vi nogle gange er lidt for direkte og blander os lidt for meget.«

Ligestilling eller ligeværd

Hanna Daugaard er 23 år, hun studerer retorik på Københavns Universitet, og så er hun ungdomsleder i Roskilde Baptistkirkes ungdomsarbejde »Under Construction« (UC). Hun siger:

»Egentlig har jeg det ret ambivalent med ordet *ligestilling*. Jeg kan bedre forholde mig til fortællingen om alle personers *ligeværd*. I skabelsesberetningen er der en klar vekselvirkning mellem ental og flertal: »Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem.«¹ Det er altså i relationen, vi er i Guds billede. Derfor gør vi os også umage i UC, når vi skal sammensætte en ny ledergruppe. Teenagere hungre efter nogen at se op til og ligne. De søger identifikation. Og det er fjollet ikke at bestrebe os på at gøre dét muligt. Måske netop også for at anerkende, at vi kan noget forskelligt.«

»En generation, der sætter en ære i at påvirke og tage stilling til det samfund, de er en del af.«

Kirken skal nuancere billedet

»Vi må nok erkende, at den kristne kultur og historie kan give anledning til et kritisk blik på ligestilling. Jeg har i hvert fald hørt mange »kvinder-skal-tie-i-forsamlinger«-jokes, og derfor er det vigtigt, at vi står klar til at nuancere billedet. Jeg oplever en generation, der sætter en ære i at påvirke og tage stilling til det samfund, de er en del af, og derfor er det ikke sjældent, at vi ender med at diskutere alt fra strikkeopskrifter til politik og også ligestilling henover kaffen og gifterne. Ofte har nogen hørt noget i skolen eller læst en spændende artikel, og det virker helt naturligt at forsætte dén snak, når de træder ind ad døren mandag aften til ungdomsmøde og dermed invitere flere perspektiver ind i samtalen.«

Vigtigt at prædike kærlighed

»Det piner mig, når unge mennesker slår sig på kirken. Jeg længes sådan efter, at kirken må være det rum for heling, som den var tiltænkt.

»Teenagere hungre efter nogen at se op til og ligne. De søger identifikation.«

Gennem ordene »Kærligheden finder ikke sin glæde i uretten, men glæder sig ved sandheden«² læser jeg, at det er min opgave at pege mod sandhed som *en del* af det at elske mennesker. Men nogle gange er vi så fokuserede på at prædike sandhed, at vi glemmer kærligheden. Og det er måske dét, der kan gøre det svært at være menighed – og ungdomsleder: For hvordan kan vi bedst hjælpe hinanden med at bedømme – uden at begynde at fordømme hinanden?»

1 1. Mosebog kap. 1, vers 27

2 1. Korintherbrev kap. 13, vers 6

Den vigtige samtale om køn, sex og kærlighed

#MeToo-bevægelsen har endnu en gang sat fokus på, hvordan vi gebærder os indenfor feltet kønsroller, seksualitet og kærlighed. Hvad er acceptabel adfærd – og hvad er problematisk?

[≡] redaktionen

[✂] Collage: Ole Steen

Har vi i menighederne de samme holdninger til køn, kærlighed og seksualitet, som præger det omliggende samfund?

Skal vi tale om sex?

Det kan være meget overvældende at skulle lytte til debat eller tale om seksualitet, kønsroller eller sexismen, hvis man stammer fra en konservativ, religiøs baggrund. Det ubehag ved et emne, der historisk har været tabubelagt, er til stede i de danske (fri)kirkemiljøer, men også mange sekulære danskere føler det.

Hvis vi ønsker at give vores teenagere og unge en realistisk og tidsvarende mulighed for at tale om seksualitet og ligestilling med udgangspunkt i et næstekærligt værdigrundlag, skal vi turde lytte med åbne hjerter.

Porno eller dig?

Som moderne mennesker burde vi kunne lytte til vores børn og unge og tale med dem uden at fastholde uhensigtsmæssige mønstre. Alle undersøgelser viser, at de nysgerrige vil søge viden fra porno og andre uhensigtsmæssige kilder, hvis vi ikke er klædt på til at møde dem dér, hvor de er. Er du klar til at lytte til dem med åbenhed?

Spørgsmål til ligeværdige dialoger i tre forskellige og fortrolige sammenhænge

... til de unge i teenageklub eller spejderarbejde ca. 12-18 årige:

- 1 Hvordan kan man flirte uden at overskride andres grænser? Hvornår er man kærester? Hvad er ok at gøre sammen, når man er kærester? Hvor går din grænse for, hvad du vil gøre? Hvor går din grænse for, hvad andre må gøre overfor dig? I hvor høj grad er du bevidst om dine egne grænser og din seksualitet?
- 2 Hvad betyder det for din opfattelse af kærester og sex, at du er kristen? Hvornår kan det være svært at sige, at du er kristen, og at det måske har en betydning for, hvad du vil være med til?
- 3 Hvem taler du med i forhold til din seksualitet, køn eller grænser? Lytter de til dig?

... til de voksne, forældre, bedsteforældre – fx i fællesskabsgrupper:

- 1 Hvilken viden om sex og erfaringer med kropskontakt gav din opdragelse dig? Hvordan møder du de unge om det emne?
- 2 Hvilke fordele og ulemper er der ved at være kristen eller vokse op med et mere forpligtende syn på sex, end det man ofte møder i samfundet?
- 3 Hvilke overvejelser har du (haft) om at overskride egne eller andres grænser? Har #MeToo-bevægelsen sat gang i dine overvejelser, også af egen ageren?

»» Har #MeToo-bevægelsen sat gang i dine overvejelser, også af egen ageren? ««

4 Har du selv følt dig forulempet? Kunne du tale åbent om det, og i så fald, hvordan blev det modtaget?

... til ungdomsledere og spejderførere ved et ledermøde:

- 1 Hvordan sætter du grænser for andre eller dig selv i forhold til sex? Hvordan reagerer andre, når du sætter grænser for dig selv eller dem?
- 2 Vil du gerne være forbillede for de unge? Oplever du dig selv som et naturligt forbillede? Hvorfor/hvorfor ikke?
- 3 Hvis du har haft en samtale om seksualitet og samspil med det andet køn med en ung: Hvem tog initiativet? Hvad ville du gerne opnå i samtalen? Og hvad var det vanskeligt at tale om?
- 4 Hvordan kan du blive bedre til at tage samtalen med de unge om seksualitet og samspil med det andet køn?

»» Hvad betyder det for din opfattelse af kæresten og sex, at du er kristen? ««

Mere info

Center for Familieudvikling, undervisningsmateriale til udskoling: »Kærlig Talt« <https://www.projektkaelrigtalt.dk/>
Kristeligt Dagblad, artikel om det vedvarende parforhold: Else Marie Nygaard, »Psykolog: Begær kommer ikke bare dumpende ned fra himlen« <https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/det-kropslige-moede-er-en-genvej-til-intimitet>
Sex og Samfund, podcast til forældre: »START SNAKKEN« <https://www.sexogsamfund.dk/>

Vejledning og Rådgivning

BørneTelefonen, tlf. 116 111 <https://bornetelefonen.dk/>
ForældreTelefonen, tlf. 3555 5557 <https://bornsvilkar.dk/det-goer-vi/foraeldre-telefonen/>
Kristen terapi og Rådgivning for Incestofre og Seksuelt misbrugte: <https://kris-dk.dk/>

Giv kroppen stemme

Om voksnes selvstændige valg, og hvordan vi beskytter os mod overgreb.

[≡] Henrik List

[📷] Mika Baumeister – Unsplash

[✍️] Natia Gotsiridze Hansen

»G od dav, Henrik!« Jeg får straks ondt i maven. Jeg hører Bentes stemme bag mig ved kaffebordet i pausen til et foredrag. Jeg vender mig langsomt om og siger: »Hej, Bente«. Samtidig tænker jeg på en måde at slippe væk på. Jeg ser for mig mit tilbagetog til salens fjerneste hjørne, imens hun ihærdigt fastholder kontakten. Den ældre kvinde kan ikke holde en passende fysisk afstand. Jeg føler mig klaustrofobisk og forsøger at skyde en stol ind imellem os på vejen mod et forløsende helle. En stol er ingen hindring for Bente, der næsten står på mine sko og billedligt talt er på vej ind i min krop, så jeg vælger at sige, at jeg skal på toiletet.

Grænseoverskridende

Hvad har det at gøre med seksuel grænseoverskridende adfærd? På den ene side absolut ingenting. Bente er hverken seksualiserende eller krænkende, som vi normalt forstår det. På den anden side viser eksemplet, at vores krop er langt mere end et hylster. Med den sanser vi, hvad der opleves rart, og hvad der er truende. Her mærker vi også, om der er

overensstemmelse mellem vores værdier og vores valg – vores ja'er og nej'er.

Det er vigtigt, for vi har brug for sammenhæng mellem krop, følelse og tanke. Når der er ubalance, bliver det ubehageligt eller forvirrende. Det er dét, der sker i historien ovenfor, hvor jeg – uden held – først forsøger at flytte mig og bagefter skærmer mig mod Bentes indtrængen i min intimsfære. Jeg håndterer det ved at gå på toiletet, da jeg véd, at hun ikke vil kunne forstå en verbal grænsesætning. Historien tager også udgangspunkt i, at jeg er et voksent og frit menneske, som råder over egen krop og har mulighed for at sætte nødvendige grænser op om den.

Positiv magt

I en ideel verden er det ikke særlig svært, men verden er mere kompleks. Vores værdier og vores kropssansninger er private og harmonerer ikke altid med andres. Når vi er meget tæt på et andet menneske fysisk – især i en magtrelation – skal vi italesætte det, når normale grænser af gode grunde bliver overskredet. Det kan fx være som patient og sygeplejerske¹, som terapeut og klient, som svend og lærling. Samtidig er det min erfaring, at åbenheden om den fysiske kontakt næsten altid bliver

modtaget med »Selvfølgelig, det kan ikke være anderledes – det er helt ok«. Man kan sige, at det at være bevidst om asymmetrien bør tvinge os til at anvende magten positivt. Vi har et medansvar for et andet menneskes trivsel.

Destruktiv magt

Siden 2017 har der været stort fokus på, hvordan magten i stedet har været anvendt meget destruktivt. I efteråret 2020 er eksemplerne kun tiltaget i antal og konkretisering. I næsten alle tilfælde er krænkeren pr. definition en mand og offeret en kvinde. Men kvinder krænker også, viser bl.a. undersøgelser blandt norske sygeplejersker² og danske læger³.

Uanset chikanens art og krænkerens køn er det godt, at der sættes fokus på, at vores krop er vores egen, og at det er OK at sige fra. Man kan altid spørge, hvor grænsen går, og enkelte eksempler virker patetiske og selvhøjtidelige. Samtidig er der ingen tvivl om, at alt for mange ledere har nydt at udnytte medarbejdernes manglende mod, evne eller muligheder til at sige fra. Skal kulturen på arbejdspladserne for alvor ændres, er det ikke nok med hensigtserklæringer eller retningslinjer. Medarbejderne bliver også nødt til at stå op for sig selv og stå ved deres kropsfølelser og værdier – også selv om det kan være svært. →

»» Vores krop er langt mere end et hylster. ««

→ Alkohol og fester

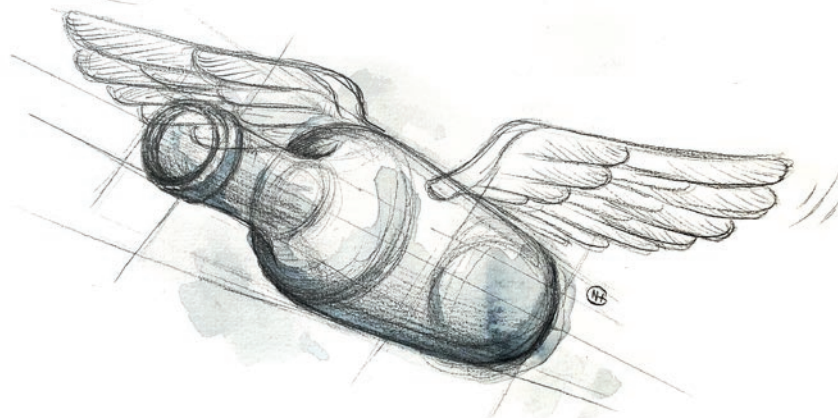
Er det svært i hverdagen, bliver det kun vanskeligere i en alkohol- og festkultur. Alkohol er eminent til »det lille svæv«. Den gør os sjove og uovervindelige; og så »hjælper« den os til at undertrykke vores sansninger. Vores ja'er og nej'er bliver mere utydelige – både for os selv og andre. Det sker i alle miljøer. Prisen kan være høj, fordi alkoholen medvirker til at forplumre og sløre invitationer og afvisninger, og fordi alkoholen bedøver eller forstærker kroppens signaler.

Den typiske historie er mænd og drenge, der er mere insisterende end normalt, og kvinder og piger, der ikke får sagt fra, som de ville. Derfor ser vi så mange eksempler på forskel-

lige opfattelser af, om det var voldtægt eller ej. Den nye samtykkebaserede voldtægtslov, hvor begge parter aktivt skal give samtykke, er en konsekvens af det. Uden at forholde mig til det juridiske eller forståelsen af samtykket ser jeg loven som en konsekvens af alkohol-kulturen.

Hvor det burde være oplevelsen af lyst eller ulyst, der styrer, hvem vi har sex med og hvornår, er loven sat ind som en ekstra nødbremse for at kompensere for overgreb og uklare signaler. Det kan man glæde sig over eller begræde. Allerbedst vil det være, hvis vi selv tager ansvar for eget liv og alkoholindtag, så vi kan vælge selv. Det skylder vi både os selv og vores medmennesker.

»Er det svært i hverdagen, bliver det kun vanskeligere i en alkohol- og festkultur.«

Henrik List:

- psykoterapeut MPF
- aktiv i Fredens-Nazaret Kirke på Østerbro i København
- skriver også for »Parvis«, der er en del af Agapes diakonale arbejde. www.agape.dk
- på sin hjemmeside www.henriklist.com lægger han ofte svar ud fra Agape som blogs.

- 1 Sygeplejersken årgang 2018 nr. 2: »Du har taget vare på min blufærdighed«
- 2 Sygeplejen årgang 2018 nr. 2: »Mannlige sygepleiere mer utsatt for trakassering«
- 3 Sundhedspolitisk tidsskrift 30/10 2020: »Mænd i hospitalssektoren også udsat for sexchikaner«

Befriende bøn

Nogle kristne oplever bønnen som den største gave i deres liv – og andre skammer sig over, at de ikke gør.

[≡] Bente Christa Hansen

[📷] Patrick Fore – Unsplash

Jeg kender erfaringen af bønnens gave, men også skammen over ikke at opleve bønnen som en gave. Vi taler helst ikke om, at bøn kan opleves som en udfordring. Specielt ikke, når man er »professionel« som præst. Så forventes det, at min bøn er ekstra omfattende og effektiv.

»Jeg har haft bønnepauser i mit liv, som jeg har skammet mig over.«

Præstations-bøn

Her rammer jeg den forståelse af både Gud og bøn, som trives blandt kristne: Gud kan »fixe« alt, og fjerne alle problemer, hvis vi beder rigtigt og nok. Lige dér, bliver bønnen en præstation over for Gud som svar på krav fra mennesker i nød. Ja, jeg vil jo gerne hjælpe. Men jeg kan hverken løse omfattende problemer eller vride Guds arm om for at tvinge ham til at handle, som vi ønsker.

»Bøn ændrer alt«, siger vi gerne, men måske skal vi tilføje: »Bøn ændrer alt i mig«. Der er

situationer, hvor Gud griber ind og vender alt rigtigt i et mirakel – Halleluja! Men forud gik måske lang tid med at vente på Guds indgriben? En udmattende kamp for at bevare troen på, at Gud vil det bedste for os, selv om det ser modsat ud?

Jeg har haft bønnepauser i mit liv, som jeg har skammet mig over. Det var perioder, hvor jeg kun kunne sige »Jesus, hjælp mig« eller hviske »Kyrie eleison«, der betyder »Herre, forbarm dig«.

Bøn uden ord

Først senere gik det op for mig, at selve kernen i bøn er det dybe suk, som Helligånden omsætter til en ubrudt samtale med Gud dagen igennem. En ordløs bøn eller blot tanken: »Gud, velsign her.« Da jeg blev fri fra ordene i bøn, blev bøn en af mine største glæder. Så behøver jeg ikke bekymre mig om lige dele

af tilbedelse, taksigelse og forbøn. Jeg behøver heller ikke finde de faste tidspunkter og lukke døren til familien.

Åh, hvilken frihed at opleve, at Gud ved sin Ånd opfatter mit dybe suk. Vi er i fællesskab, Gud og jeg. Dagen lang – i alle situationer. Så kan jeg gå ud i verden og tavst sige: »Se, Gud, her er brug for din nåde og dit nærvær!«

Bente Christa Hansen:

- tidligere baptistpræst i Nykøbing og Holbæk
- skriver bloggen: @dennedagermuligheden

At tjene menigheden i fællesskab

Egentlig hedder han *Lal Bawi Peng*, men vi kender ham som Moses – et kælenavn, som hans far gav ham af begejstring for Moses-skikkelsen i Det Gamle Testamente. Moses kommer fra Myanmar, er kvoteflygtning i Danmark og præst i *Chin Baptist Church Esbjerg* – og nyvalgt til BaptistKirkens ledelse.

[≡] Jamie Lynn Cunningham

[📷] Oskar Pedersen

Livet havde budt Moses mange udfordringer, som han endelig var ved at få bugt med. Cherry, hans kone, var for nylig kommet til Danmark efter tre års adskillelse – på betingelse af, at Moses kunne forsørge hende. Heldigvis havde han arbejde på slagteriet i Sæby.

De havde været gift i halvandet år, da Moses måtte flygte til Malaysia på grund af militærjuntaen i Burma. I to år havde han ingen kontakt med sin familie for ikke at blive arresteret som illegal indvandrer. Men nogle chin-kristne i Malaysia hjalp ham til at blive godkendt som FN-kvoteflygtning.

Kort efter genforeningen med Cherry hørte Moses Guds kald til at blive præst. Trods høreværn og musik var den tidligere bachelor i filosofi ikke i tvivl, men han vidste, at sådan et spring kunne få meget alvorlige konsekvenser for Cherrys ophold og deres økonomiske situation.

Studiet i Aarhus

Blandt chin-baptister er det tradition, at familien i fællesskab tjener menigheden. Derfor inddrog Moses straks sin kone i sin oplevelse, og de tilbragte det meste af aftenen i fælles bøn. De var begge overbeviste om, at det var det rigtige. Derfor bad Moses sin kontaktfamilie samt sin præst og menighedsrådsformand i Sæby om et møde. Her meddelte de deres hensigter, men ingen i deres ellers hjælpsomme danske netværk var trygge ved udmeldingen.

Der var grund til oprigtig bekymring for parrets fremtid i Danmark, hvis Moses valgte at sige sit job op for at uddanne sig. I 2009 var den danske uddannelse af baptistpræster – SALT-dk – netop lukket. Det var også usikkert, om hans sprogfærdigheder var tilstrækkelige til en uddannelse med svære teologiske emner.

Trods tvivlen fik Moses hjælp til at søge ind på 3K-uddannelsen i Aarhus i 2010.¹ Optagelsessamtalen blev gennemført af en person med dansk som andet sprog. 3K-uddannelsen var en nyoprettet professionsbachelor, og Moses håbede derfor, at man her manglede studerende – netop én som ham. Han oplevede det

som en bekræftelse af Guds plan, da han blev optaget.

Hvad med Cherry?

Familien – nu forøget med børn – flyttede til Aarhus. Cherry kom ind på HF, for hun ønskede at blive sygeplejerske. Men det er Moses' erfaring som chin, at der er færre udfordringer, når hele familien tjener menigheden i fællesskab. Han mener, der er en del eksempler på, at danske præster og kvindelige chin-præster, der tjener menigheden uden støtte fra deres ægtefælle, støder ind i problemer, som en præstefamilie ikke oplever. Derfor valgte Cherry i stedet en uddannelse som pædagog for at kunne arbejde med børn og unge i menigheden – dem er der rigtig mange af, og deres inddragelse i gudstjenesten er et vigtigt element. Moses er sin kone dybt taknemmelig, for han er godt klar over, at han deltager i rigtig mange netværksmøder og andre ledelsesposter ud over at være ansat som præst.

Det blæser i Esbjerg

Moses har været ansat som prædikant i *Chin*

» Der er færre
udfordringer, når hele
familien tjener menigheden
i fællesskab. «

» Sådan et spring kunne få meget
alvorlige konsekvenser for Cherrys
ophold og deres økonomiske
situation. «

Lal Bawi Peng – Moses:

- Chin Christian Association Denmark:
 - rådgiver i tre år
 - ungdomsarbejde i otte år
 - nu generalsekretær
- Baptistkirken i Danmark:
 - nyvalgt til ledelsen
 - medlem af integrationsudvalget i otte år
 - chinkonsulent i Baptisternes Børne- og Ungdomsforbund
- Sæby Baptistkirke:
 - medlem af menighedsrådet i halvandet år
- IntegrationsNet, en del af Dansk Flygtningehjælp:
 - konsulent, pædagogisk støtte og tolk i tre år

Baptist Church Esbjerg siden 2016, og i 2018 blev han efter chin-skik ordineret af Baptist-Kirken. Parret har nu tre drenge og er veletableret i Esbjerg, hvor det ifølge Moses blæser rigtig meget. Cherry savner af og til storbylivet i Aarhus, men selv gennem mobilen kan man høre Moses trække på skuldrene, for der er chin'er nok i Esbjerg til tre chin menigheder – og næsten halvdelen er børn og unge!

På BaptistKirkens hjemmeside findes et Idékatalog, der knytter sig til BaptistKirkens Fælleserklæring. Tanken er, at menighederne her kan inspirere hinanden. Vi har fået lov til at hente følgende aktivitet fra Sindal Baptistkirke.

GLAD-Fredag :-)

- G Gud og Godis**
- L Leg og læring**
- A Aktion for alle**
- D Dig med familie**

[≡] Vibeke Dalsgaard

[📷] Private

Mariette Olesen fortæller, at de var et par familier med børn, som syntes, der skulle være et mødested for børn og familier i kirken: »Vi er meget glade for vores spejderarbejde, men vi trængte til et andet – måske mere uforpligtende – tilbud i kirken«.

Et frirum

Derfor lavede de GLAD-fredag, der skulle være et tilbud en gang månedlig kl. 18.00-21.30 – et frirum, hvor alle kan være sammen på tværs af generationerne, men med fokus på børnene. Der er ingen aldersgrænse, så der har

været børn, forældre, bedsteforældre og oldeforældre som deltagere. Der er racerbiler, »hyggehjørne« og mulighed for indkøb af slik og et lettere aftensmåltid, og ovenpå i kirken kan lidt større børn spille lasergun. Derudover er der altid en kreativ aktivitet.

Midt på aftenen synger man en børnesalme og beder en bøn. Planen for samværet er, at det skal være frit, om forældre med små børn vil gå tidligt hjem eller blive til aftenen slutter. Mariette fortæller, at de nåede to fredage, inden Covid19 lukkede det hele ned – men der kom ca. 50 deltagere, hvoraf 30 var børn! Sindal menighed glæder sig til at genoptage aktiviteten, når det igen bliver muligt.

Se andre aktiviteter i Idékataloget under Fælleserklæringen og husk at beskrive jeres egen gode idé. Så kan vi alle blive inspirerede. Beskrivelsen til Idékataloget sendes til gitte@baptistkirken.dk

Fællesskab med Jesus – og hinanden

BaptistKirken udgiver også i år andagter til fastetiden. I overskriften ses titlen på *Fastematerialet 2021*, som Vibeke Dalsgaard og Lotte Holm Boeriis har stået for.

[≡] Vibeke Dalsgaard

Til dagene mellem askeonsdag og palmesøndag – mellem 17. februar og 28. marts – udgiver vi et hæfte med små andagter, der kan skabe stilhed og eftertænsksomhed hos den enkelte. Materialet har denne gang et lille twist, idet en del af andagterne er kombineret med små aktiviteter for børnefamilier – eller for bedsteforældre og børnebørn. Vi håber derigennem at give anledning ikke kun til personlig andagt, men også til fællesskab i familierne.

Hæfterne koster kr. 15,- pr. stk. + forsendelse. Bestil gerne samlet for en menighed. Når I har bestilt, vil vi sammen med forsendelsen meddele det samlede beløb til indbetaling. Vi håber materialet vil bringe glæde.

Hæfterne kan bestilles hos Vibeke Dalsgaard. Brug mailen sortebaervej5@gmail.com

Døbt

Roskilde

04.10.2020: Claire Holmgrün Halken, født 09.06.2000

Vrå

06.12.2020 (i Vaarst): Jonatan Daugaard-Hansen, født 13.10.2004, optaget i Vrå 20.12.2020

Optaget

Thisted:

18.10.2020:

Arny Jonsson, født 05.08.1964, døbt 03.09.1981 i Southern Baptist Church, Filippinerne

Døde

Brande

Jan Næsby Grarup, født 18.08.1981, døbt 26.05.1996 i Brande, død 19.12.2020

Frederikshavn

Karl Madsen, født 14.11.1936, døbt 11.04.1954 i Brovst, døde 07.12.2020

Korskirken Herlev

Karl Marinus Norup, født 14.11.1932, døbt 31.10.1948 i Nørresundby, døde 12.02.2020

Edel Andersen, født 20.10.1923, døbt 01.08.1943 i Nørresundby, døde 05.08.2020

Gunnar Kvistbo, født 09.06.1921, døbt 26.01.1940 i Kristuskirken, døde 04.11.2020

Nibe

Eva Johanne Nielsen, født 11.05.1938, døbt 28.05.1950 i Vindblæs, døde 15.10.2020

Nørresundby|Vodskov

Tove Bager, født 27.03.1924, døbt 14.09.1947, døde 05.08.2020

Odense

Hans Jørgen Marker, født 04.06.1950, døbt 17.10.1965, døde 06.11.2020

Pandrup-Birkelse

Anne Emylia Ove Hansen, født 13.07.1931, døbt 09.07.1944 i Brovst, døde 10.11.2020

Baptistkirken Bornholm, Rønne

Noomi Lund, født 11.10.1936, døbt 22.10.1950 i Rønne, døde 20.08.2020

Sydøstjyllandskredsen, Vejle

Harry Valbak, født 23.01.1928, døbt 05.04.1942 i Sæby, døde 23.11.2020

Bethelkirken, Aalborg

Esther Jonstrup, født 15.01.1932, døbt 12.12.1948 i Birkelse, døde 09.11.2020

Inge Lise Engbo Rasmussen, født 04.04.43, døbt 28.01.62 i Pandrup, døde 13.11.2020

Kristendom, kultur og kommunikation

Professionsbacheloruddannelsen i kristendom, kultur og kommunikation – eller i daglig tale 3K – optager hvert år ca. 40 nye studerende. Alle kender hinanden godt, og vi har et hyggeligt studiemiljø med en uformel tone og omgangsform.

[≡] Anna Kaae Kjærgaard, lektor, ph.d.

[📷] Thomas Wittrup,
UC Diakonissestiftelsen

På 3K-uddannelsen lægger vi stor vægt på at skabe et godt fagligt miljø, hvor læring ikke bare er et individuelt projekt, men sker i forpligtende faglige fællesskaber gennem dialog med og feedback fra undervisere og medstuderende.

Uddannelsen henvender sig til dem, der gerne vil arbejde med opgaver inden for kommunikation, undervisning, organisationsudvikling og ledelse i fri- og folkekirker – altså i kirkelige eller andre værdibaserede organisationer i civilsamfundet. Færdiguddannede 3K'ere har i dag arbejde som fx kirke- og kulturmedarbejdere, diakonale medarbejdere, kommunikations- og projektmedarbejdere i NGO'er, boligsociale medarbejdere, frivilligkoordinatorer og integrationsmedarbejdere. En del af vores dimittender vælger desuden at videreudanne sig ved at tage en kandidatuddannelse.

Fem forskellige fagområder

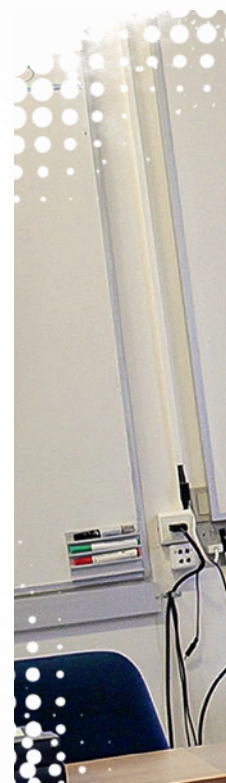
Som studerende ved 3K-uddannelsen stifter man bekendtskab med kristendom, kultur, kommunikation, organisation/ledelse og pædagogik. De studerende får både mulighed for at fordybe sig i de enkelte fag og for at lære at tænke og arbejde på tværs af dem. Den unikke kombination af fag giver gode tværfaglige kompetencer. De kompetencer gør vores dimittender i stand til at løse de komplekse opgaver, man kan støde på i praksis, hvad enten det er i en fri- eller folkekirke, en boligforening, en kirkelig organisation eller en NGO.

Kommunikation om tro

Et af uddannelsens vigtigste mål er at ruste de studerende til at kommunikere med men-

nesker om tro på tværs af kirkelige strukturer og grupperinger. Derfor består en essentiel del af undervisningen i at tilegne sig viden om kristendommens historie og dens mange forskellige forgreninger samt viden om, hvordan kristendommen har formet vores samfund gennem tiden, og hvilken status og betydning den har i dag – i Danmark og globalt.

» *Indsigt i, hvordan vi mennesker skaber kulturelle og religiøse fællesskaber.* «

» *At kommunikere med mennesker om tro på tværs af kirkelige strukturer og grupperinger.* «

Fællesskaber på tværs

Et andet vigtigt mål for uddannelsen er at give de studerende indsigt i, hvordan vi mennesker skaber kulturelle og religiøse fællesskaber, hvad de fællesskaber betyder for vores selvforståelse, og hvilke mekanismer, der bidrager til at inkludere og ekskludere andre mennesker fra vores fællesskaber. Formålet med den

indsigt er bl.a. at ruste de studerende til at planlægge og udføre pædagogiske aktiviteter, der bidrager til at skabe forståelse og fællesskab mellem mennesker på tværs af religiøse, kulturelle og sociale forskelle.

Gennem undervisningen i kommunikation og organisation/ledelse får de studerende praktiske redskaber til at planlægge og gennemføre en strategisk kommunikationsindsats i regi af fx en kirke, en kirkelig organisation eller en NGO. De får samtidig træning i at formidle forskellige budskaber til udvalgte målgrupper både mundtligt, skriftligt og visuelt samt i at formidle inden for forskellige genrer og medier. De får ligeledes kompetencer inden for projektledelse, ledelse af frivillige, innovation og organisationsudvikling.

Læs mere om 3K-uddannelsen på vores hjemmeside: <https://www.diakonissestiftelsen.dk/3k>

Professionsbacheloruddannelsen i Kristendom, kultur og kommunikation udbydes to steder. I Aarhus på Diakonhøjskolen og i København ved UC Diakonissestiftelsen. Om 3K på »Diakonissen« gælder:

- etableret i 2010
- optager ca. 40 studerende årligt med studiestart i september
- varer 4 år og er normeret til 240 ECTS
- er SU-berettiget
- 2 obligatoriske praktikperioder af hhv. 10 og 20 ugers varighed

Har du en menighedsplanter i maven?

BaptistKirken ønsker at støtte nye trosfællesskaber med 200.000 kr. om året i tre-fem år. Hvem oplever kaldet til at være med?

[≡] Lone Møller-Hansen

[📁] Arkiv

Nu blev Landskonferencen jo aflyst i 2020, så vi må vente til Landskonferencen 2021 med at sætte et ambitiøst og spændende projekt i søen. Det handler om menigheds-

hedsplantning. Det er mange år siden, den seneste baptistmenighed er blevet plantet i Danmark. BaptistKirken har optaget en del migrantmenigheder og internationale menigheder. Men en baptistmenighed, der sætter et nyt trosfællesskab i søen og gør det sødygtigt – det er længe siden.

Ambition og drøm

Men ambitionerne er der, og de kommer fra en arbejdsgruppe bestående af Lars Midtgaard, præst i Bethelkirken i Aalborg, Anders Hyldgård, præst i Pandrup menighed, og Scott

» Drømmen er, at et lokalt projekt vil kunne støttes med 200.000 kr. om året i tre-fem år. «

Tuminello, der er amerikansk missionær tilknyttet regen/Kristuskirken i København. De tre er kommet med et forslag til, hvordan BaptistKirken og menighederne kan støtte nye trosfællesskaber. Det opfordrer til et samarbejde mellem en eller flere menighedsplantere, en modermenighed, mindst to støttemenigheder og BaptistKirken.

Drømmen er, at et lokalt projekt vil kunne støttes med 200.000 kr. om året i tre-fem år. Og at alle parter forpligter sig på at stå sammen i de planlagte tre-fem år. Med den økonomiske skitse, der er på bordet, skulle det være muligt, at én kan dedikere sig fuldtids som menighedsplanter, hvis der er en ægtefælle med job.

Hvad hæmmer os?

Arbejdsgruppens formand Lars Midtgaard siger: »Jeg tror på, at der i menighederne er mennesker, som ønsker at være med i noget nyt, og som bliver kalds- og tjenestemæssigt

udsultede. Netop fordi menighedsplantning som kald og tjeneste ikke bliver rigtig italesat i menighederne«. Og han fortsætter: »Præster og menighedsledere har ofte den holdning, at vi lige skal have vores nuværende menighed til at fungere, før vi kan tænke i de baner. Og det er jo ofte sådan, at det er de mest ressourcestærke, der drømmer om at starte noget nyt, og dem vil vi nødig undvære. Det er en hæmsko, fordi det skaber en kultur, hvor der ikke bliver lavet nye trosfællesskaber. Vi vil gerne samle nogle præster og ledere og tale sammen om, hvordan vi kan hjælpe hinanden med prædikener og undervisning. Skabe et netværk, der sammen kan vække sulten efter noget nyt.«

Ikke nødvendigvis ny menighed

Generalsekretær Torben Andersen gør opmærksom på, at et nyt trosfællesskab ikke nødvendigvis skal være en ny menighed fra starten af. Det kan være en gruppe i menigheden, som samles om en speciel spiritualitet – eller en forlængelse af en menighed, en geografisk udpost. Lars Midtgaard supplerer: »Der er nuværende menigheder, som sandsynligvis er på vej til at lukke indenfor en overskuelig fremtid, men som har en bygning, der kan sælges, eller man kan starte noget nyt i den. Men det kræver, at de får frie hæn-

der.« Torben Andersen tilføjer: »Og det er ikke blevet nemmere at være selvstændig menighed med de krav, der stilles fra statens side.«

Lederkonference

Udvalget har udført den opgave, de blev bedt om. At fremkomme med et forslag, som ledelsen nu har gjort til sit, og som nu er klar til at blive godkendt på Landskonferencen. Men indtil da ligger arbejdsgruppen ikke stille. De har tænkt sig at invitere nogle nøglepersoner, der kunne være interesserede i at være med i noget nyt, til et møde – så snart det kan lade sig gøre corona-wise. På sigt kan det også vise sig, at arbejdsgruppen skal vokse alt efter interessen.

Og så er temaet også på dagsordenen ved den kommende lederkonference den 23.-24. april, hvor der er præstekonvent i døgnet op til. Her kommer Charlotte Thaarup fra *Equemina Kyrkan* i Sverige og taler om økumeniske menigheder, og Anne Walsøe, menighedsplanter i *Aarhus Vineyard*, vil fortælle sin sine erfaringer.

» I menighederne er der mennesker, som ønsker at være med i noget nyt, og som bliver kalds- og tjenestemæssigt udsultede. «

Jeg har savnet at kunne kalde mig præst

Benny Klarholt er ansat på deltid som præst i Silkeborg Baptistmenighed efter 13 år uden præsteansættelse.

»» Vi skal være håbets fællesskab. ««

»Jeg er ikke ansat til at lukke og slukke i Silkeborg.«

[≡] Lone Møller-Hansen

[📷] Kurt Sørensen o.a.

Præst er ikke noget, man ansættes til, men noget man er. Det har noget med kald at gøre. Lige nu kører Benny Klarholt bus, men han har også oplevet at være præst for de gymnasie-elever, han kører med. Det var han også for klienterne, da han var ansat i Krifa. De seneste 13 år har han været præst uden at kunne skrive under med det som profession – men det kan han nu. Han er blevet ansat som præst på deltid i Silkeborg Baptistmenighed, og han glæder sig over igen at være en aktiv del af et menighedsfællesskab.

Uddannet baptistpræst

Benny Klarholt blev uddannet på Baptisternes Teologiske Seminarium i 1981 og havde sin første tjeneste på Lolland-Falster. Derfra flyttede han med sin ægtefælle, Lone, og sønnen, Anders, til Sæby, hvor de fik tvillingepigerne, Anne og Trine, og derfra til Brande. Her var han præst fra 1991 til 2007. Han havde da uddannet sig til psyko-terapeut og havde en drøm om at kombinere det med at være præst. Det måtte han opgive, og han valgte at sige op. Han og Lone blev boende i Brande – her havde de børn, svingerbørn og børnebørn – men trak sig fra fællesskabet og meldte sig til sidst ud af menigheden.

Nogle siger, at de ikke har mistet troen på Gud, men måske troen på menigheden. Hvordan har du det med det?

»Jeg skelner: Jeg tror på Gud. En Gud, der har konstitueret fællesskabet af mange fejlbarlige mennesker. Og det er vi også selv. Og vi må indrømme, at det ikke altid er det gudsbårne fællesskab, der kommer til udtryk i menigheden.«

Havde du mistet troen på den kristne menighed?

»Jeg har ikke mistet troen på Gud og på, at det kristne fællesskab har noget at byde på. Et kristent fællesskab er dér, hvor man gerne vil hinanden. Alt andet er forstillelse. Jeg mener i virkeligheden, at det er så alvorligt og vigtigt, at jeg tager ansvar for at være dén, jeg er – i det kristne fællesskab. Og så give plads til, at den anden kan være sig selv.«

Missionalt fællesskab

Lige nu glæder han sig til tjenesten i Silkeborg. Til at være en aktiv del af et missionalt fællesskab. Han skal forrette 11 gudstjenester om året plus højtider og eventuelle begravelser: »Jeg er ikke ansat til at lukke og slukke i Silkeborg. Håbet i mit hjerte er som hos enhver anden præst, der bliver ansat i en menighed, at den må blive velsignet og opleve tilgang af folk.«

Hvad er det vigtigste budskab, du har til din menighed som præst?

Der blev stille lidt. Så siger Benny: »Jeg sendte i forbindelse med Corona en mail til Silke-

borg og Esbjerg. Jeg har tjent begge steder. Her citerede jeg det mest fantastiske salmevers, der er skrevet af Troels Thorndal: »Besøg os i dag, du Hellige Ånd. ... Lad os ikke livsmødet miste.« Det er nok noget af det vigtigste for mig. At vi ikke mister livsmødet. Der findes »en Gud, der evner det mørke at flænge«, står der i salmen. Vi skal være håbets fællesskab. I erkendelsen af, at vi kun er mennesker. Håb er ikke noget, de stærke beskæftiger sig meget med. Det gør den svage, den syge og den ensomme.«

»Jeg får 100 timer om året til at gå ud eller gå ud sammen med dem, der tager sig af omsorg i menigheden. Det ser jeg frem til. I Silkeborg er der et fascinerende, fedt, stærkt diakonalt fælleskirkeligt arbejde. I gamle dage handlede mission bare om at få folk ind i kirken. Nogle gange hentede vi dem til kaffe og møder. Når de ihærdige forsvandt, så forsvandt også dem, vi hentede. Her går menigheden ud for at være noget for de svage. Det, der er fedt som menighed, er, hvis der bliver skabt relationer, som er så spændende, at andre også har lyst til at komme ind i menigheden – også i dens privatsfære – og være en del af den og gå ud og tjene sammen med menigheden. Så kommer der vækst, og det fortjener menigheden i Silkeborg.«

Min kone er ikke længere min cykel!

Ulige og uværdige relationer i ægteskaber, baseret på et forældet kvinde- og samfundssyn, er stadig et stort problem i Burundi. Sammen med *Dutabarane* forsøger vi at ændre det. Og langsomt ændrer kulturen sig til det bedre gennem undervisning, rådgivning og spare- og lånegrupper.

[≡] Morten Kofoed

[☒] Jonas Norgaard Mortensen

Sociale normer og social kontrol er indbygget i alle kulturer. Det kan udmønte sig i både fysisk og psykisk vold – især mod piger og kvinder. Kirken har et medansvar, da den kan være normbevarende, fordi den ikke ser alle samfundets behov. Omvendt har kirken en enestående mulighed for at ændre det.

Langvarigt fokus på forandringer

Siden 2013 har vi og vores partner i Burundi – *Dutabarane* – arbejdet målrettet med at sætte fokus på kønsbaseret vold i samfundet og kirkerne. Via tre Danida-bevillinger har vi sammen flyttet grænser og holdninger. En ekstern konsulentrapport skriver bl.a., at »kirken har

Skuespil som undervisning.

Ifølge FN er vold mod kvinder udbredt:

- 35% af alle kvinder i verden oplever fysisk og/eller seksuel partnervold eller anden seksuel vold. FN har derfor gjort »ligestilling mellem kønnene og en styrkelse af alle kvinder og piger« til ét af de 17 Verdensmål for en bæredygtig udvikling af jorden.

stort potentiale til at lave adfærdsændringer gennem udfordring af sociale normer ...¹

I praksis ændres familiernes adfærd, så synet på kvinders rettigheder og plads i familien, kirken og samfundet forandres. I rapporten hedder det bl.a.: »Bibelen bruges som reference for, hvorfor det er hensigtsmæssigt at ændre adfærd og årsagen til ændringerne«. Leder af *Dutabarane* Vicomte Nkunda fortæller: »Det bibelske grundlag for vores undervisning har transformerende virkning. Når gode vaner, der er i tråd med Bibelens budskab, sættes i stedet for dårlige vaner, og det går op for mændene, at de ikke mister noget, men vinder på det, så har vi fundamentet for varige ændringer.«

Ligeværdige relationer

At opbygge ligeværdige relationer tager tid, men gennem undervisning, som sættes i

»» Det er med til at understøtte ligeværdige relationer, at kvinderne bidrager til økonomien. ««

perspektiv af Bibelen, sker en transformation langsomt, men sikkert. Sylvere fra landsbyen Shango fortæller: »Før regnede jeg ikke min kone for noget. Hun var bare en ting. Nu er hun ikke længere min cykel. Nu er hun min bedste ven! Nu taler vi sammen om børneopdragelse og samliv og træffer beslutninger om økonomi og investeringer i fællesskab.« Undervisningen følges op af medlemskab i spare- og lånegrupper. Og det er med til at understøtte ligeværdige relationer, at kvinderne bidrager til økonomien.

Danner deltager

I tredje fase af projektet deltager *Danner*² med undervisning og konsulentassistance. *Danner* er bedst kendt for sit arbejde med voldsudsatte kvinder i Danmark, men har i en årrække også haft et internationalt engagement og afviklet projekter blandt Mellemøstens muslimer. Den erfaring tager *Danner* med ind i arbejdet i Burundi.

Med stor viden og erfaring bidrager *Danner* til uddannelse af frivillige i menigheder og lokalsamfund. Sammen afholder *Dutabarane* og *Danner* træninger og giver de frivil-

lige en række faglige redskaber, som de kan bruge i rådgivning og undervisning sammen med projektets øvrige værktøjer. Pga. Corona er træningen indtil videre foregået online via Zoom og lignende. Med øget viden bidrager *Danner* ligeledes til indsamling af data, så vi efterfølgende kan måle effekten af arbejdet.

Danner deltog også i evalueringen af et af de tidligere projekter og fik derved øjnene op for vores arbejde.

»Fra BaptistKirkens side betragter vi det som en anerkendelse af vores diakonale arbejde, at vi kan tiltrække sekulære organisationer i *Danners* klasse som samarbejdspartnere i vores vigtige arbejde«, fortæller missionssekretær Morten Kofoed, og han slutter: »Med *Danner* på holdet, kan vi forbedre det gode arbejde, som *Dutabarane* allerede udfører i Burundi.«

1 I 2019 besøgte konsulenter fra DMRU, *Danner* og Nordic Consulting Group flere af BaptistKirkens projekter som led i et review af DMRUs projekter indenfor kvinders rettigheder.

2 *Danner* hed tidligere Grevinde *Danner* Stiftelsen og er i dag Krisecenter for kvinder i København.

SoMe rapport fra en novice

Forleden hørte jeg – til min undren – at en stor offentlig nordjysk organisation havde ansat en fuldtids SoMe konsulent.

[≡] Raymond Dino Jensen

[📷] Camilo Jimenez – Unsplash

min uvidenhed troede jeg, at SoMe var en afart af Me Too, og at Region Nordjylland havde så store problemer med seksuelle krænkelse, at det krævede en fuldtidsansat medarbejder. Siden er jeg blevet klogere. SoMe er en smart forkortelse af »Sociale Medier«, forstået som Facebook, Instagram, Twitter o. lign.

Jeg er ikke fortrolig med sociale medier

For nylig sad vi sammen med gode og jævnaldrende 60+ venner, og det var en kilde til almindelig morskab, at »det skal du ikke spørge Raymond om, han er ikke engang på Facebook«. Nej, det er jeg ikke, og jeg savner det ikke.

Nylig sad jeg i et tog. Alle sad med næsen i deres telefon, fjernede blikket. Nogle af mine medrejsende kiggede ikke op en eneste gang. I gamle dage sad folk og snakkede i toget, kiggede ud ad vinduet, læste en bog. Det samme gælder i ventesale og fx restauranter, hvor jeg har set et selskab nyde en middag, alt imens de alle sad og så på telefonen under måltidet.

Ikke et spørgsmål om alder

Nu lyder jeg som en sur gammel mand, men alder har ikke noget med det at gøre. Min svigermor Vita blev 92 år i oktober, og til sin fødselsdag modtog hun lykønskninger fra nær og fjern på Facebook, og hun blev særlig glad for en hilsen fra sin kære veninde fra husholdningsskolen.

Coronakrisen har åbnet mine øjne for elektroniske mødeformer. En familie i vores menighed riggede Zoom til påskedags morgen, og siden har vi sendt »live« fra menighedens gudstjeneste. Det betyder bl.a., at et af vores medlemmer var med til gudstjeneste fra sin seng på sygehuset.

Måske er det virtuelle møde mellem mennesker kommet for at blive. »What would Jesus do?« spørger de unge. Ja, hånden på hjertet ville Jesus sige, at vi som kristne og som kirker skal møde mennesker dér, hvor de er. Og mennesker, gamle som unge, er at finde på de sociale medier.

Jeg tror, jeg i den kommende tid skal forbedre og forandre mig. Men min browser er forældet, og jeg ryster ved tanken om at skifte til en anden inden sommeren 2021.